

Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg

September 2014

Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg
Het programma Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg richt zich op verbeteringen in de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (JGZ). De projecten draaien om vernieuwingen in organisatie en bedrijfsvoering, met het doel om de kwaliteit van de JGZ te verhogen. Het gaat in dit programma uitdrukkelijk niet om de inhoud van de werkzaamheden in de JGZ.

www.zonmw.nl/vernieuwingjgz

ZonMw stimuleert
gezondheidsonderzoek en
zorginnovatie

Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
Fax 070 349 51 00
info@zonmw.nl
www.zonmw.nl

Vooruitgang vraagt om onderzoek en ontwikkeling. ZonMw financiert gezondheidsonderzoek én stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis – om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren.

ZonMw heeft als hoofdpodragtgevers het ministerie van VWS en NWO.

Zieke leerlingen sneller terug naar school

Medische Advisering Ziekgemelde Leerling, oftewel M@ZL, is een vernieuwende aanpak van de ziekteverzuimbegeleiding van leerlingen op het voortgezet onderwijs. Leerlingen die frequent of langdurig verzuimen met ziekte als reden, zijn lang niet altijd (ernstig) ziek. Een speciale aanpak kan deze leerlingen sneller terug naar school halen.

Waarom dit project?

Leerlingen die frequent of langdurig van school verzuimen met ziekte als reden, zijn lang niet altijd (ernstig) ziek. Soms zien ze de school niet meer zo zitten of zijn er problemen thuis. Ook ziektebeleving en de houding ten opzichte van ziekmelden kan meespelen. Klassendocenten en mentoren voelen vaak schroom om door te vragen bij ziekteverzuim. Van een jeugdarts accepteren ouders en leerlingen bemoeienis met ziekte of klachten eerder. Langdurig en/of frequent ziekteverzuim vraagt een integrale aanpak door school, de jeugdgezondheidszorg (JGZ) en – als de leerplicht in het geding is – de gemeente.

Conclusie

M@ZL is een aanpak die de doelgroep echt helpt. Schoolmedewerkers, jeugdartsen en leerplichtambtenaren werken in M@ZL intensief samen. Net als een bedrijfsarts biedt de jeugdarts in deze aanpak maatwerk met een focus op snelle terugkeer naar school. Zo krijgt een moeilijk bereikbare en kwetsbare doelgroep eerder en beter hulp bij problemen die de schoolcarrière belemmeren. Jongeren zijn minder lang ziek, zowel op korte als lange termijn. Bij onnodig aanhouden van ziekteverzuim wordt de leerplichtambtenaar ingeschakeld.

De gemeenten in West-Brabant bieden M@ZL inmiddels aan alle vo- en mbo-scholen in de regio aan.

Vier goede redenen om M@ZL te implementeren

- 1 M@ZL leidt tot minder ziekteverzuim en is zowel voor de JGZ, de gemeente en de scholen een aanpak die werkt.
- 2 Met M@ZL wordt een vangnet gecreëerd om kwetsbare jongeren vroeg in beeld te krijgen en toe te leiden naar zorg. Hierdoor kan voortijdig schooluitval worden voorkomen.
- 3 M@ZL zorgt voor een duidelijke rol en positionering van de betrokken partijen, inclusief de leerplichtambtenaar en voor een betere samenwerking tussen de school en de jeugdarts.
- 4 M@ZL leidt tot meer ouderbetrokkenheid en zet jongeren in hun eigen kracht.

M@ZL onderzocht

Effectiviteit

Het interventieonderzoek heeft laten zien dat bij het aanhouden van de M@ZL-criteria voor verwijzing naar de jeugdarts (elke vierde ziekmelding in twaalf schoolweken of vanaf de zevende schooldag aaneengesloten), het merendeel van de leerlingen psychosociale problemen heeft en problemen ondervindt in de thuissituatie of op school. De leerlingen worden door de jeugdarts vroegtijdig en goed bereikt, en het ziekteverzuim neemt – op zowel korte als lange termijn- significant af, vergeleken met een controle-groep. Als de criteria voor verwijzing naar de jeugdarts niet gehanteerd worden blijkt de inzet van de jeugdarts net zo effectief te zijn, maar komen de leerlingen later in beeld bij de jeugdarts. Ook is M@ZL onderzocht op kosteneffectiviteit waaruit blijkt dat de baten vijf maal de kosten zijn.

De consequenties voor de uitvoeringspraktijk van de JGZ

Scholen geven aan verschillende moeilijkheden te ervaren bij de implementatie van M@ZL. Een daarvan is het verzuimgesprek met de ouders op school. Een eenduidig algemeen ziekteverzuimbeleid en heldere communicatie over het doel van de aanpak (vanuit zorg en niet vanuit controle) zal scholen hierbij helpen. De JGZ kan scholen ondersteunen door begeleiding en coaching van docenten bij het verzuimgesprek met leerling en ouders. De GGD West-Brabant heeft hiervoor – met hulp van jeugdimpuls-subsidie – de workshop 'Ziekteverzuim bespreekbaar maken' en een train-de-trainer-bijeenkomst ontwikkeld.

ZonMw-project 156511001

Zelf aan de slag met M@ZL

De betrokken partijen kunnen deze integrale aanpak in hun regio zelf vormgeven.

Het handboek, inclusief flowchart, informatiefilm en logo van M@ZL zijn te vinden op www.ggdwest-brabant.nl/mazl. Hier is ook informatie over de scholing in M@ZL voor jeugdartsen en de scholing voor mentoren te vinden.

De onderzoeksresultaten komen in 2015 ter inzage op de websites van de interventiedatabank (www.loketgezondleven.nl en www.interventiedatabase.nl) en de website van GGD West-Brabant (www.ggdwestbrabant.nl/mazl).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de projectleider Yvonne Vanneste: y.vanneste@ggdwestbrabant.nl.